
Sáros László

OLASZ FERENC · MINDÖRÖKKÖN ÖRÖKKÉ

– Első könyv –

A Biblia az, amit ha bárhol felüt az ember, tudhatja vagy sejtethi, hogy mi volt előtte, mi jön utána, de az bizonyos, hogy ahol kinyitotta, az a legfontosabb. Mindig az a legfontosabb. Én ezt régóta csökönyösen így hiszem. Ezért van azután az, hogy a legfontosabb könyvek bennem így maradtak meg. Bibliaként. Egy-egy korszakom bibliájaként.

Ilyen Comenius *Orbis Pictusa*. A maga abszurdításával. Mert nekem boldogságosan abszurd, hogy valaki lefesti a világot. Teljes egészében. Ilyenre csak az vállalkozhat, aki meri ismerni azt az elejétől a végéig. A teremtéstől. Istentől. Akiről ezért azután így ír:

Isten önmagánál fogva létezik, örökkön örökké a legtökéletesebb és a legboldogabb létező; lényege szerint szellemi és egy; személy szerint három; akarat szerint szent, igazságos, irgalmas, igaz; hatalom szerint mindenható; jóság szerint a legjobb; bölcsesége mérhetetlen; hozzáférhetetlen fényesség, mégis minden mindenben; mindenütt jelenvaló és semmi által nem tartalmazott; a legfőbb jó, és minden jönnek egyedi és kimeríthetetlen forrása; végül mindannak, amit egy szóval világnak nevezünk, mind teremtője, mind kormányzója, mind fenntartója.

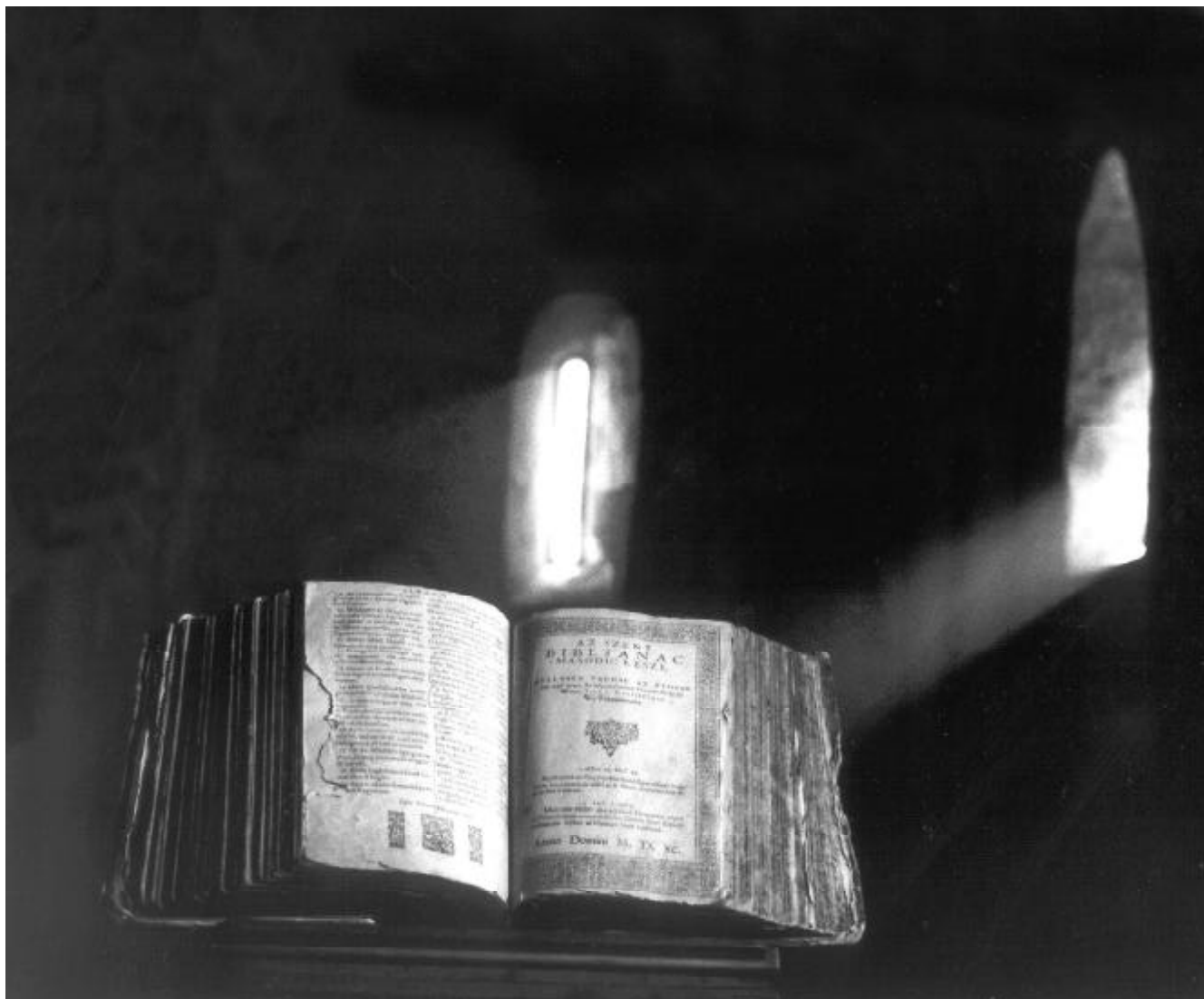
De leírja a „végét” is:

Mert eljön az utolsó nap, amely a trombitászó által az megholtakat ismét föltámasztja és azokkal együtt az eleveneket idézni fogja a fölyhőben megjelenő Jézus Krisztusnak törvényszéki elejibe, hogy számot adjanak minden cselekedetjükről, ahol a jámborok (igazok) és a választottak az örök életre, a boldogságnak helébe, az új Jeruzsálembé bé fognak mennyi. Az Istentelenek pedig és az elkárhoztottak az ördögökkel a pokolbéli tűzre vettetnek, hogy ottan örökkén kízzattassanak.

De ilyen volt sokáig Bernard Rudofsky könyve az *Architecture Without Architects*. Vagy ha lehetek profán, ilyen volt nekem egy időben a *Svejk* is.

Írhat-e az ember bibliát? Lehet-e korszerű bibliát írni? Nyilván nem. Ezzel a céllal semmi esetre sem. Írhat-e az ember kalendáriumot? Valószínűleg azt sem. Legfeljebb szerkeszthet. De lehet az is kérdés, hogy meg kell-e határozni egyáltalán egy könyv műfaját?

Olasz Ferenc megtette. A 2001. Karácsonya előtt megjelent könyvén – igaz, csak a papírborító alatt – olvasható: *meditációs könyv*. Naptár ez, avagy egyfajta kalendárium? Funkciója szerint képtár és téka együtt. S ha újra idehozakodhatok vele, afféle biblia, amit lehet szigorú rendben is „használni”, de felüthető

bárhol; kinyithatom, ahol jön, ott a legfontosabb, ahol nyílik. S ha tehetek kis kitérőt: nem tudom elképzelni, hogy van olyan ember, aki megállja, hogy naponta csak egy oldallal „végezzen”. Lehet ez olyan érzés, mint az adventi ablaknyitás izgalma gyerekkorban? De mennyire. Olasz képei nem engedik meg, hogy csak egyet lássak belőlük naponta. Ha csak Szent György havára gondolok, úgy Nagyszombatig. Avagy ha ezt szűkítem csak a Nagyhét képeire. Lehet csak a nagypénteki képhez hajtani? Aligha. Jószerével egyet tudok elképzelni: meditációnkat az adott naphál fejezzük be.

Ez a könyv nem lírai. Ez a könyv feszes. Olyan, mint Olasz képeinek zöme. Amúgy érdekes, hogy – ha lehet különbséget tenni a képek között – azok a képek, amelyek „fotóknak” készültek, mások. Valahogy képszerűbbek. Nekem kedvesebbek.

Csábít a könyv arra is, hogy együttöbolyben végig ... nos olvassam, nézzem? ... nem tudom. Hogy enyém legyen. Tudjam és lássam. Értsem és érezzem. Fussak és elidőzzek. Egy-

szerre. Talán ezután már megtehető, hogy Olasz rendje szerint naponta csak egyet lapozzak.

Lehet ez korszerű? Nem. Bizonyosan nem. Legkivált akkor nem, ha már nem engedhetem meg magamnak, hogy este végiggondoljam a napomat. Persze nem csak a történések sorrendjében. Ha már ez a szükség nem adható át, ha nem adható tovább, úgy nem. De ha tartozom annyival az életnek, hogy fontos legyen annak minden napja, úgy ez a könyv újra egy fajtája lehet a Bibliának. S ha ez így van, akkor Olasz könyve nemhogy modern, hanem naprakész. Aszó minden értelmében. *Mindörökkön örökké.*

Léptéket váltok; miként az a címben olvasható, ez még csak az Első könyv. Az év feléig tart. Reményünk szerint mihamarabb megjelenik, megjelenhet a második is, és nem 500 példányban, miként az első. (Nem is kapható már sehol!) Meg az is jó lenne, ha az első könyv is megjelenhetne még egyszer. *Tisztességes példányszámban.* Ahogy egy bibliához illik. Mondjuk a Könyvhétre. Legyen úgy. Úgy legyen!

Fényképek Olasz Ferenc *Mindörökkön örökké* című könyvéből: faszület Nagyszombatból, és a később ellopott vizsolyi Biblia. A hátsó borítón: pléh Krisztus Szentmártonkátán.